

En konferens om historiska gruvdammar – underhåll, säkerhet och ansvar anordnad av Stiftelsen Stora Kopparberget

Dag: 29 september 2010
Tid: 10.00-16.30. Kaffe från kl. 9.30
Plats: Falu Gruva Konferens, Falun

Dammanläggningar har under århundraden spelat en viktig roll för de svenska gruvornas liksom för brukens drift och miljö. Kring gruvorna har de format landskapet och beträffande brukens gestaltning har de haft en funktionell men också estetisk uppgift. Med gruvhanterings och bruksdriftens avveckling har dammarna mist sin ursprungliga funktion men kräver alltjämt betydande insatser av vård och kontinuerligt underhåll. De tillhör vårt industriella och kulturhistoriska arv och utgör en omistlig del av den historiska miljö som bergsbruket genererat. Idag är dessa dammar ofta en belastning för ägare och förvaltare. Dammarna representerar en tidigindustriell byggnadsteknik som för länge sedan ersatts av modernare metoder och material. Detta kan i sig innebära problem för de underhållsåtgärder som krävs idag och i ett framtida perspektiv, där kulturhistoriska hänsynstaganden ställs mot modern teknik och nya byggnadsmaterial.

Gruvdammarnas säkerhet och underhåll är en fråga som engagerar många intressenter, både nationellt och internationellt. Det är inte blott ansvarsfrågorna som står i fokus för intresset utan också frågan om det ekonomiska ansvaret för deras fortsatta bestånd. Kostnaderna för att hålla dammarna i stånd och för att garantera deras säkerhet ligger på ägarna men borde delas av flera eftersom en dammkatastrof kan få stora konsekvenser för människor, byggnader och landskap i den närmaste omgivningen men också i ett vida större sammanhang.

När dammarna var i drift fanns ett kontinuerligt underhåll inkluderat i verksamheten. Idag, när gruvorna är nedlagda och nya ägare som kommuner och stiftelser tagit över, är det svårt att finna personella och ekonomiska resurser för att hålla dammarna i stånd. Världsarvet Falu Gruva utgör en av dessa historiska industrimiljöer med månghundraåriga vattensystem där dammsäkerheten är en alltmer problematisk och aktuell fråga.

Falu gruvas problem med säkerhet och underhåll av gruvdammarna tycks dock inte vara unika. Andra gruvor i Bergslagen möter likartade svårigheter, samma förhållande gäller även nedlagda gruvor med månghundraåriga dammsystem på andra håll i Europa. Det framstår som angeläget att skapa en grund för kunskaps- och erfarenhetsutbyte om de historiska dammarnas vård och underhåll länkade till frågor om säkerhet, ansvarsfördelning och finansiering.

Hur ska dammarna och dammansvaret hanteras? Hur ser lagstiftningen ut? Finns det bidrag att söka för underhållet? Kan fördämningen tas? Eller kan ägaransvaret för dammen lämnas över till annan huvudman?

På uppdrag av Gruvrådet vid Stiftelsen Stora Kopparberget i samverkan med Jernkontorets Bergshistoriska utskott arrangeras nu en konferens för att lyfta fram dessa frågor och diskutera dem med dammägare, myndigheter och intresseorganisationer, experter på dammkonstruktioner, kultur- och naturvårdsexperter samt forskare. I ett första steg eftersträvas en diskussion i ett nationellt perspektiv. I samband med en världsarvskonferens vid Högskolan Dalarna i december 7-10 december 2010 kommer de aktuella frågorna och problemen att kunna diskuteras i ett internationellt forum.

Konferensen är avgiftsfri och vi bjuder på lunch, förmiddags- och eftermiddagskaffe. Sista anmälningsdag 1 september 2010. Vänligen notera att antalet deltagare är begränsat. Falu Gruva ligger 1 km från centrala Falun, cirka 15 minuters promenad från järnvägsstationen.

PROGRAM

10.00	Inledning och presentation av deltagarna.
10.15	Exkursion till några av Falu Gruvas hålldammar.
12.30 ca	Lunch
13.15-16.30	Olika dammföreträdare presenterar sina objekt, myndighetsaspekter och diskussioner.

Ett mer detaljerat program kommer att skickas ut under senare delen av augusti. På anmälningsblanketten kan Du ange om Du vill bidra med en kort presentation eller om Du vill ta upp någon eller några frågor av relevans för diskussionen. Vi vill gärna att Du anger om Du kommer att vara bilburen, detta för besöket vid dammarna.

Eventuella frågor besvaras av Lena Myrberg, e-post lena.myrberg@falugruva.se, tel 023-78 20 32 eller 070-633 20 32.

Anmälningsblankett finns i separat fil.

Välkomna!

i samverkan med Jernkontorets Bergshistoriska utskott